

เรื่อง: การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้
ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในเขตภาคเหนือ
ผู้ศึกษา: นางอริสสา ประกอบดี
ปีที่ศึกษา: 2565

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในเขตภาคเหนือ และเพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาสมรรถนะ ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในเขตภาคเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 1) กลุ่มตัวอย่างสำหรับตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในเขตภาคเหนือ 9 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอนและตาก จำนวน 291 คน จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ของขนาดประชากรโดยรวมทุกจังหวัด ตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และได้ทำการสุ่มตัวอย่างโดยคิดร้อยละตามสัดส่วนของประชากรแต่ละจังหวัด 2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสนทนากลุ่ม (focus group) ได้แก่ ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในเขตภาคเหนือ 9 จังหวัด จำนวน 12 คน โดยผู้ศึกษาทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสนทนากลุ่ม (focus group) วิเคราะห์เนื้อหาโดยการรวบรวมข้อมูลดำเนินการจัดกลุ่มข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ผลการศึกษาพบว่า

1. สมรรถนะการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในเขตภาคเหนือ ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และรองลงมา คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการบริการที่ดี ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ด้านการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. วิธีการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในเขตภาคเหนือ พบว่า ครู ศศช. มีความต้องการพัฒนาด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม สัมมนา การพัฒนาด้วยตนเองและการศึกษาดูงาน

จากการศึกษาครั้งนี้มีข้อค้นพบเพื่อเป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในเขตภาคเหนือ ดังนี้

1. ควรพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในเขตภาคเหนือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน เป็นลำดับแรก รองลงมา คือ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ด้านการบริการที่ดี และด้านการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ โดยอาจพิจารณาหัวข้อเรื่องที่จะพัฒนาจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้านมาพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในเขตภาคเหนือ

2. ควรพัฒนาสมรรถนะครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในเขตภาคเหนือ ด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ สอดคล้องกับความต้องการและขึ้นอยู่กับเรื่อง/หลักสูตรที่ดำเนินการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาในลักษณะการจัดอบรมแบบ On site เป็นหลัก